

Yttrande
2024-01-29

RA-KS 2023/01879
Ert Dnr Fi2023/02704

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Riksarkivets yttrande över delbetänkandet En säker och tillgänglig statlig e-legitimation (SOU 2023:61)

Riksarkivet har ingenting att erinra mot förslagen i betänkandet utöver förslaget till gallringsbestämmelser. Riksarkivets synpunkter behandlas i det följande.

Bestämmelser om längsta tid för bevarande av personuppgifter (s. 237 ff.)

Riksarkivet avstyrker förslaget till gallringsbestämmelse i 16 § förslag till förordning om elektronisk identifiering. Riksarkivet föreslår att bestämmelsen istället utformas som en längsta tid för behandling av uppgifter i databasen. Med den utformning som Riksarkivet föreslår saknas det skäl att bemyndiga Riksarkivet att meddela föreskrifter om bevarande.

En tydlig åtskillnad mellan arkiv- och dataskyddsreglering bör eftersträvas

Enligt Riksarkivet bör det göras en tydlig åtskillnad mellan arkiv- och dataskyddsregler.¹ Gallring av allmänna handlingar bör endast regleras av arkivlagen och arkivförordningen, samt de föreskrifter eller beslut som Riksarkivet meddelar. När syftet i stället är att skydda den personliga integriteten bör istället för gallring den yttersta gränsen för hur länge personuppgifterna får behandlas anges om detta behöver regleras utöver vad som följer av EU:s dataskyddsförordning. På så sätt görs en tydlig åtskillnad mellan dataskydds- och arkivrättsliga regler.

Att man skiljer på arkiv- och dataskyddsregler utgör idag den gängse ordningen vad gäller regleringen av personuppgiftsbehandlingen inom dataskyddsdirektivets område. Regeringen angav exempelvis i förarbetena till brottsdatalagen (2018:1177) att orden bevarande och gallring i de nya registerförfattningarna enbart borde användas i den betydelse som de har i arkivlagstiftningen för att så långt som möjligt skilja mellan arkivrättsliga regler och regler om dataskydd.² Orden bevarande och gallring används därför inte i t.ex. brottsdatalagen eller i lagarna om Tullverkets respektive Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område,

¹ Frågan belyses relativt utförligt i Arkivutredningens betänkande *Härifrån till evigheten – En långsiktig arkivpolitik för förvaltning och kulturarv*, SOU 2019:58, s. 243 ff.)

² Se prop. 2017/18:232 s. 163 f.

om inte arkivrättsliga regler avses. Även i flera av de nya registerförfattningarna inom EU:s dataskyddsförordnings område har man valt att tydligt skilja på arkiv- och dataskyddsregler.³

Det saknas skäl att av integritetsskäl göra undantag från arkivlagens bestämmelser

I betänkandet redogörs för behovet av att uppgifterna i databasen bevaras i tio år. Det saknas däremot en analys av varför det är nödvändigt att göra undantag från arkivlagens regler om bevarande och gallring genom de föreslagna särskilda gallringsbestämmelserna.

Utifrån underlaget som redovisas i betänkandet kan Riksarkivet inte se att det skulle behövas några särskilda bestämmelser om längsta tid för bevarande för att åstadkomma ett fullgott integritetsskydd för uppgifterna i databasen om statliga medel för elektronisk identifiering. Detta kan redan med det idag gällande arkivregelverket åstadkommas. Regelverket medger gallring av uppgifter som inte är nödvändiga att behandla för arkivändamål av allmänt intresse samtidigt som det säkerställer nödvändigt bevarande.

Vissa integritetshöjande åtgärder kan dock behövas, såsom bestämmelser om sekretess, åtkomstskydd och sökbegränsningar. Sådana åtgärder föreslås också i betänkandet (se 22 – 23 §§ förslag till lag om elektronisk identifiering och förslaget till ändring i 6 § offentlighets- och sekretessförordningen). Det kan också vara nödvändigt att reglera hur länge uppgifterna får behandlas i databasen innan de antingen måste avskiljas för arkivering eller gallras enligt gällande arkivregelverk. Riksarkivet föreslår därför att den föreslagna gallringsbestämmelsen i 16 § förslag till förordning om elektronisk identifiering ändras till en bestämmelse om längsta tid för behandling av uppgifter i databasen.

Med den utformning som Riksarkivet föreslår saknas det skäl att bemyndiga Riksarkivet att meddela föreskrifter om bevarande. Uppgifterna skulle då få behandlas för arkivändamål av allmänt intresse i enlighet med artikel 5.1b i EU:s dataskyddsförordning och 20 § andra stycket p. 3 förslag till lag om elektronisk identifiering. De måste dock avskiljas ur databasen.

Beslut i detta ärende har fattats av riksarkivarie Karin Åström Iko efter föredragning av chefsjurist Jens Västberg.

Karin Åström Iko

Jens Västberg

³ Se t.ex. prop. 2022/23:34, *Utbetalningsmyndigheten*, s. 150, prop. 2022/23:41, *Bättre möjligheter för Skatteverket att göra dataanalyser och urval i folkbokföringsverksamheten*, s. 34 och *Framtidens dataskydd vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden*, SOU 2023:100, del 1, s. 872 ff.